

KJAK

Sannleikin um orkuloysn fyri saltsølubygningin

Marin Katrina Frýdal

býráðslimur fyri Tjóðveldi

Orsøkin til stúran mína eftir seinasta býráðsfund í Havn var mikla orrustan, sum stóðst av málinum um orkuloysn fyri saltsølubygningin. Og stúranin er væl grundað, tí formaðurin í Vinnunevndini, Sjúrður Ol-

sen, segði, at tað fór ikki at verða við sær sum formanni at gera milliónailøgur til sjóhita. Ikki minni gerst mistrúgvín á meirilutan í býráðnum fyri grønum loysnum, tá sjálvt borgarstjórin skrivliga í einum telduposti segði tað vera “søt-ur tónleikur í hansara oyru”, tá ført varð fram, at tað ikki er burðardygt at gera iløgur í fjarhitaleiðingar oman í býin.

Elin Lindenskov tekur rívan til í lesarabrævi í miðl-unum 21. august, har hon fer so langt sum til at ákæra undirritaðu fyri at lúgva. Orsøkin er, at eg í lesarabrævi endurgav frá seinasta býráðsfundi og vísti á, at meirilutin í býráðnum hevði slept ætlanini um at nýta sjóhita til at hita gamla saltsølubygningin upp við.

Í lesarabrævi mínum gjørdi eg ikki annað enn at endurgeva frá tí, sum hendi á býráðsfundinum. Nevniliga, at meirilutin ætlaði sær at fara frá sjóhitanum, sum annars var ein partur av endurbyggingini av saltsølubygninginum. Hetta tí at innkomnu tilboðini vóru hægri enn kostnaðarmetingin av iløguni.

Meirilutin – tó ikki forkvinnurnar í teknisku nevnd og náttúru- og umhvørvisnevndini – tóku ikki undir við uppskoti mínum, um at bygningurin burtur av verður hitaður upp við sjóhita. Ístaðin átti málið at verið beint aftur í vinnunevndina fyri at útvega neyðugu figgingina.

Á nevnda býráðsfundi varð eisini kunnað um ætl-

anina at hita bygningin við olju, men tó fyrireika hetta soleiðis, at fjarhiti seinni kann leggjast inn. Hetta seinasta er eftir mínum tykki tað sama, sum at blaka torvmold í eyguni á borgarunum, tí í vár varð ein umræðfesting gjørd í iløgnum, har millum annað 5 mió. krónur vórðu tiknar av at dagføra Sundsvegin og at fáa fjarhitan oman í Gundadal. Eitt mál, sum eg umrøddi í lesarabrævi 17. mars 2014 undir yvirskriftini “Borgarstjórin steðgar útbyggingini av fjarhitanum”. Ein óbotalig gerð, sum Elin Lindenskov sjálf alment í Kringvarpi Føroya hevur harmast.

Samanumtikið kann ein ikki annað enn standa spyrjandi móttvegis tí, sum borðreitt varð fyri okkum á sein-

asta býráðsfundi. Tað vil siga nei til sjóhita, men ístaðin at leggja oljufýring inn við eini seinni fjarhitaloysn fyri eyga. Hetta seinna er ikki annað enn eitt tómt lyfti, tí er oljufýringin fyrst komin, so verður seinur dagur – um nakrantíð yvirhøvur – at lagt verður um til eina grøna orkuskipan.

Tað leikaði so mikið hart á undir býráðsfundinum, at neyðugt varð hjá borgarstjóranum at biðja um timeout. Tá fundurin varð tikin upp aftur, vísti úrslitið seg at gerast eitt ússaligt iskoyti til samtyktar, um at spurningurin um endaliga orkuloysn verður lagdur fyri býráðið aftur. Tibetur eydnaðist at fáa meirilutan at seta eina tíðarfrest á, soleiðis at málið skal fyri aftur á býráðsfundi

í seinasta lagi um tveir mánaðir.

Tá Elin Lindenskov endar lesarabræv sítt við at siga: “At sjálvandi skal orkuloysnin koma frá varandi orkukeldum”, so kann eg ikki annað enn fegnast. Eg síggi fram til, hvør orkuloysn verður vald og ætli mær at fylgja væl við, at meirilutin í Tórshavnar býráð fer at halda hetta lyftið. Hetta er sannleikin í hesum máli, Elin Lindenskov, og ikki nøkur lygn, sum tú skýrir meg fyri at hava borðreitt við.

Við náttúru- og umhvørviskvøðu

14. september – ein fagnaðardagur fyri tjóðina

Hogni Hoydal

Góðan 14. september.

Hetta er ein fagnaðardagur fyri fólkaræðið í Føroyum. Tí hendan dagin fyri 68 árum síðani valdu føroyingar á fólkaatkvøðu síni rættindi sum tjóð og at eiga sítt egna land.

Fólkaatkvøðan varð sett í verk av sambandsflokkunum og donsku stjórnini sum ein ræðumynd, har fólk antin skuldu velja eina heimastýrisskipan ella loysing (ella “løsrivelse” sum tað varð sagt á donskum), ið varð sett fram sum eitt ræðandi hugtak.

Hevði fólkið valt tað danska stjórnaruppskotið,

so høvdu vit givið øll rættindi frá okkum sum tjóð og gjørt okkum til ein samrunnan part av Danmark.

Men tibetur – og ímóti øllum forsagnum – so valdi ein meiriluti loysing.

Hóast politisku flokkarnir og danska stjórnin síðani runnu undan úrslitinum og settu heimastýrisskipanina í verk - sum fólkið hevði vrakað á fólkaatkvøðuni - so er avgerðin á fólkaatkvøðuni grundarlagið fyri, at vit í dag hava rættin at skipa okkum sum sjálvstøðuga tjóð. Og hon er grundin undir, at tjóðskaparstríðið hevur hildið fram og fer at halda fram til vit røkka á mál.

Og heldur enn at enda sum eitt annað Hetland, um vit høvdu valt at melda okkum inn í Danmark við fólkaatkvøðu, so hevur hendan avgerðin um loysing í 1946 lagt lunnarnar undir øll tey mál, ið eru vunnin síðani. Tað er tann støðuga tjóðskaparørslan í Føroyum, sum hevur vunnið okkum tað, sum í dag er okkum dýrabærast og

skapar okkum framburð og búskaparligt, mentanarligt og sosialt jørðildi: Mál og mentan, skúla, fiskimark, undirgrund, heilsuverk og almannaverk, vegir og havnir, flogferðslu, luttøku í altjóða samstarvi og so framvegis.

Hetta er alt vunnið, tí vit ongantið hava góðtikið tær ódemokratisku niðurbindingarnar í heimastýrinum, men hava brotið garð og hildið fram vat byggja egið land við støði í fólkaræðiligu avgerðini á fólkaatkvøðuni.

Og stríðið til fult fólkaræði í Føroyum fara vit eisini at vinna – og tá fara sjálvt tey, sum í dag royna at gera til láturs fólkaatkvøðuna og fólkaræðið, at fegnast saman við okkum um tað bragðið, sum varð framt 14. september fyri 68 árum síðani.

Føroyska vinnan fegnast um útlit til fríhandilsavtalu við Turkaland

Í farnu viku boðaði Løgmannsskrivstovan frá, at samráðingarnar á embætismannastigi um handilsavtalu við Turkaland vóru komnar á mál, og at partarnir eru samdir um fríhandil fyri m.a. fiskavørur. Føroyskt vinnulív fegnast um útlitini til hesa fríhandilsavtalu fyri týðandi vørubólkar og vónar, at partarnir gera skjótt av og fáa avtaluna undirskrivaða á politiskum stigi, so handilsavtalan kann koma í gildi.

Føroyskt vinnulív hevur í langa tíð sóknast eftir betri handilsavtalum við umheimin, serliga í sambandi við fiskavørútlutningin, og Turkaland er við sínum uml. 80 mió

íbúgvum ein áhugaverdur marknaður afturat teimum verandi høvuðs-marknaðunum. Hetta er bæði galdandi fyri ávís botnfiskasløg, laks og tað pelagiska. Í kanning, sum Føroya Arbeidsgevarafelag gjørdi millum fyrítøkurnar í útflutningsvinnuni var Turkaland ovast á listanum yvir lond, sum Føroyar átti at gera handilsavtalu við.

Týdningurin av góðum handilssambondum við úrheimin kann ikki yvirmetast. ES-boykottið av pelagiskum fiskavørum vísti okkum týðiligt, at tað hevur stóran týdning fyri føroyskt vinnulív at hava góða atgongd til nógvar ymiskar marknaðir. Bæði tá atgongdin til vanligu

marknaðirnar er avmarkað av handilspolitiskum ávum, men eisini tá eftirspurningurin í hesum marknaðunum minkar orsakað av búskaparligari afturgongd í keyparalandinum.

Føroysk útflutningsvinna hevur tó framvegis munandi verri marknaðaratgongd til áhugaverdar marknaðir úti í heimi enn kappingarneytarnir hava. Hetta er bæði galdandi fyri toll og í s.v. heilsufrøðiligar góðkenningar. Tað hevur tí stóran týdning, at eitt áhaldandi arbeiði verður gjørt fyri at fáa í lag heilsufrøðiligar avtalur og handilsavtalar við áhugaverdar marknaðir úti í heimi.